

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

11389
GOŁOTCZYŻNA

1. Nazwa

**STODOŁA, OB. SALA WYSTAWOWA
w zespole muzealnym „Krzewnia”**

106914

2. Czas powstania

pocz. XX w.

4. Adres

**ul. Świętochowskiego 3
06-400 Gołotczyzna**

nr ewidencyjny działki 32/5

nr księgi wieczystej

5. Przynależność administracyjna

Województwo mazowieckie

Powiat ciechanowski

Gmina Sońsk

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°37'4.61"

E: 20°34'36.68"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Gołotczyzna

8. Właściciel i jego adres

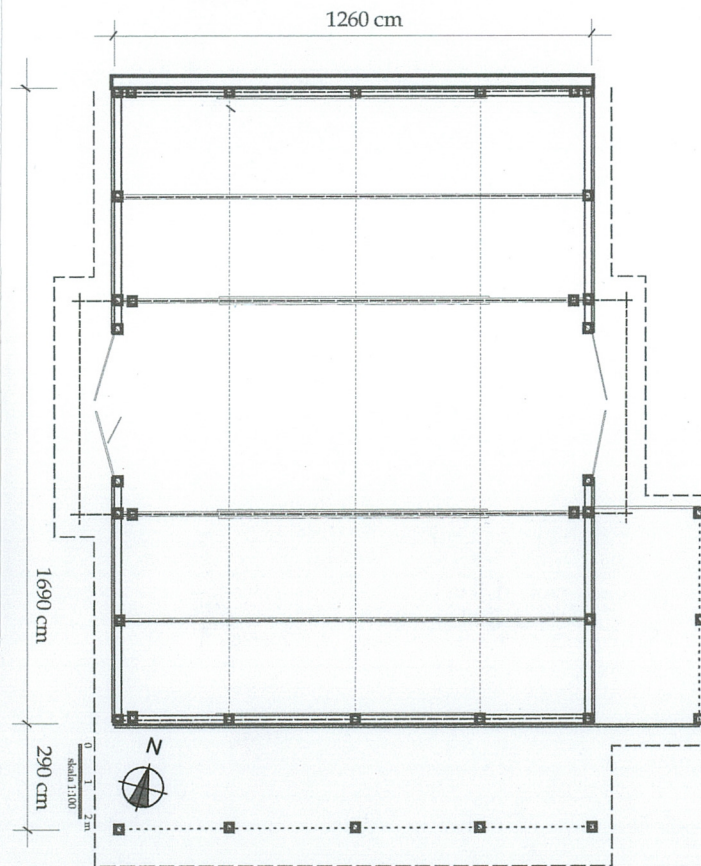
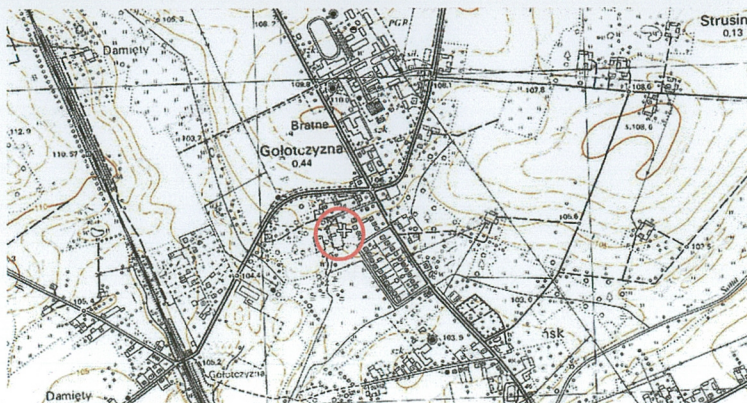
**Muzeum Szlachty Mazowieckiej
ul. Warszawska 61 A
06-400 Ciechanów**

9. Użytkownik i jego adres

**Muzeum Szlachty Mazowieckiej
w Ciechanowie, ul. Warszawska 61 A
06-400 Ciechanów
Oddział w Gołotczyźnie, Zespół Muzealny
„Krzewnia”, ul. Świętochowskiego 3
06-430 Gołotczyzna**

10. Formy ochrony

Nr rej. 223/A z dn. 30. 08.1980 r.

12. Historia obiektu, autorzy, określenie stylu

Od drugiej połowie XVIII w. wieś należała do rodu Ostaszewskich: w 1757 r. zakupił ją od Wawrzyńca Celińskiego, skarbnika czernichowskiego, Florian Antoni Ostaszewski, skarbnik braclawski, a następnie wojski ciechanowski. Z jego synów zasłużyli się poseł na Sejm Czteroletni Nereusz Ostaszewski i biskup płocki Tomasz Ostaszewski. Następni właściciele pozostają nieznani (prawdopodobnie w I poł. XIX w. byli nimi nadal Ostaszewscy). W 1880 podupadający majątek ziemski w Gołotczyźnie zakupiła Aleksandra z Sędzimirów Bąkowska (1851-1926). Tu też 27 lat życia spędził Aleksander Świętochowski – pisarz, publicysta, jeden z głównych przedstawicieli polskiego pozytywizmu. W 1909 r. właścicielka Gołotczyzny Aleksandra Bąkowska założyła szkołę gospo-darstwa domowego dla dziewcząt wiejskich, a 3 lata później wspólnie ze Świętochowskim szkołę rolniczą dla chłopców. W park, w którym mieści się "Krzewnia" – dom, w którym żył i tworzył A. Świętochowski ma swoją siedzibę Muzeum Pozytywizmu.

Budynki inwentarskie wybudowane zostały na pocz. XX w., zapewne ok. 1910 r. W okresie międzywojennym oraz po wojnie zaplecze szkoły rolniczej, od 1962 r. własność Muzeum Pozytywizmu ob. Oddział Muzeum Szlachty Mazowieckiej. W latach 2007-2008 remontowane i adaptowane na sale wystawiennicze. Wówczas gruntownie przekształcona elewacja pn. oraz wnętrze.

Bez cech stylowych

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA: Zespół dworsko-parkowy położony w środku wsi, w odległości ok. 100 m od drogi przez wieś, po jej zach. stronie, od strony pn. oraz zach. przenikający w otaczający go krajobraz, bez ściśle określonych granic. Od wsch. i pd. regularne granice określa ogrodzenie z siatki. Zabudowa w części pd.-wsch. założenia, złożona z dworu, budynku mieszkalnego oraz budynków gospodarczych. Między nimi kolisty gazon połączony z drogą dojazdowa od strony wsi. Dwór po pn. stronie gazonu, na wsch. od niego budynek mieszkalny. Zabudowa gospodarcza złożona z przylegających do siebie budynków chlewni, obory i stodoły na pd.- wsch. od gazonu, w narożniku założenia. Układ budynków na osi wzdłużnej, pn.-pd., część pn. zajmuje chlewnia, pd. stodoła, środkową obora. Za budynkami murowano-ziemna piwnica.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA: ściana pn. murowana z cegły, obustronnie tynkowana, ściany pozostałe drewniane, konstrukcji szkieletowej, z zewnątrz szalowane. Rama ściany złożona z podwaliny, słupów, oczepy, rygli poziomych oraz zastrzałów pochylonych „na zewnątrz”. Posadzki betonowe, wylewane. Więźba dachowa drewniana, o ustroju rozporowo-zastrzałowym z jednym wieszakiem. Zastrzały wsparte o podwalinę, zaczopowane w płatwie pośrednie dachowe z którymi połączone dodatkowo mieczami a na ich wysokości ze sobą kleszczami. Połączenie zastrzału ze słupami ścian obwodowych kleszczowe, na poziomie oczepy i rygli pośrednich ściany. Na kleszczach górnych stolce zaczopowane w płatew kalenicową, połączone z nią dodatkowo mieczami. Krokwie z podporem na oczepie ściany, oczepie pośredniej dachowej oraz kalenicowej. Na krokwiach folia wiatrochronna,łaty i kontrłaty oraz pokrycie dachu z dachówki ceramicznej, zakładkowej. Deski szalunków w układzie pionowym, łączone „do czoła”, złącza listwowane. Szczyt pd. dachu odeskowany dekoracyjnie. Układ desek szczytu romboidalny na środku oraz trójkątny w narożach. Poddachy konstrukcji słupowej. Słupy zaczopowane w oczepach, z mieczami, na betonowych, punktowych wspornikach. Dachy poddachów jętkowe, jętki wsparte na oczepie ściany stodoły. Wierzeje dwuskrzydłowe, spongowe, wzmocnione zastrzałami, na pasowych żelaznych zawiasach. Daszki okapowe nad wierzejami wysunięte poza linię ścian obwodowych, uniesione, jętki wsparte na płatwi pośredniej dachu oraz odcinkowej zewnętrznej oczepie osadzonej na zastrzałach połączonych kleszczami ze słupami ściany. Wiatrownice deskowe.

RZUT: na planie prostokąta, z dwoma wąskimi poddachami, przejazdowa, korpus z klepiskiem i zapolnicami. Poddach pd. w szerokości elewacji pd. Poddach wsch. przy pd. połowie elewacji wsch.

BRYŁA: parterowa, prostopadłościenna, zwarta, nakryta dwuspadowym dachem, z wydłużonymi i uniesionymi w szerokości wierzei połaciami. Poddachy niższe od korpusu, wsch. nakryty przedłużoną połacią dachu głównego, pd. z dachem jednospadowym.

ELEWACJE: *elewacja boczna, zach.*, - jednoosiowa z wierzejami na osi. *Elewacja boczna, wsch.* - jednoosiowa, z wierzejami na osi. Po stronie pd. wierzei dwudzielny, otwarty od strony wsch. poddach. Boki poddachu odeskowane. *Elewacja szczytowa, pd.* - z czterodzielnym, otwartym poddachem. Szczyt dekoracyjnie oszalowany. Elewacja szczytowa, pn. otynkowana, prawie w całości przysłonięta przez przylegający doń budynek d. obory.

WNĘTRZE: z otwartą konstrukcją ścian i więźby dachowej, z posadzką cementową nadającą wnętrzu jednoprzestrzenny charakter. Dostępne od strony wsch. i zach. Poddachy otwarte, z odsłoniętą konstrukcją ścian i dachów.

INSTALACJE: brak

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 1270 m ³	214 m ²	stodoła	magazyn ekspozycyjny
18. Stan zachowania		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
<p>Ogólny stan budynku - dobry</p> <p>Ściany -dobry, Posadzki- dobry, Więźba dachowa-dobry, Pokrycie dachu -dobry, Stolarka -dobry.</p>		brak	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst ..... mgr Jan Maraskiewicz, . 2013 r.

plany, rysunki ..... mgr Jan Maraśkiewicz, 2013 r.

fotografie ..... mgr Jan Maraśkiewicz . 2013 r.

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

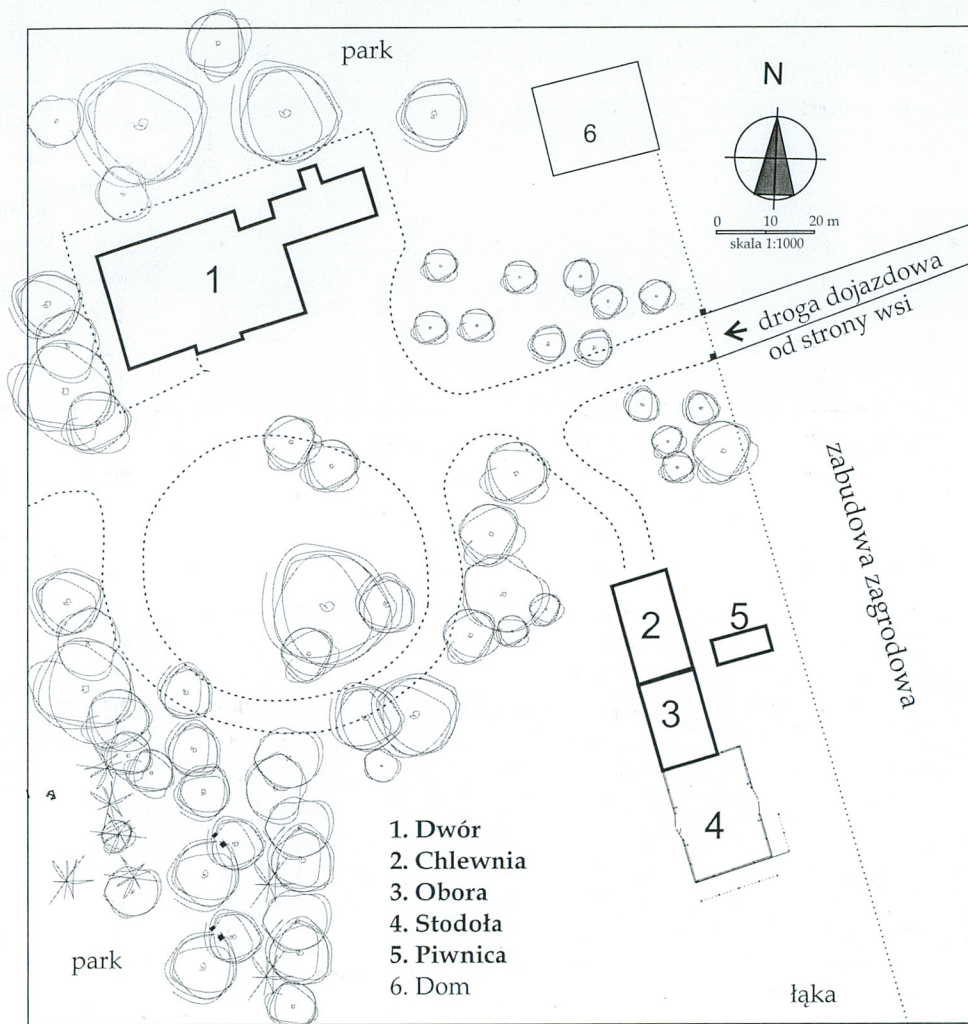
26. Załączniki

Wkładka - 2

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ NR 1

1. Miejscowość	GOŁOTCZYNA	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Sońsk	STODOŁA, OB. SALA WYSTAWOWA	opis, plany, fotografie
3. Powiat	ciechanowski	w Zespole Muzealnym „Krzewnia”	
4. Województwo	mazowieckie	ul. Świętochowskiego 3	
		06- 400 Gołotczyzna	

OPIS FOTOGRAFII:

1. Elewacja zach. oraz pd.,
2. Elewacja zach.,
3. Zespół budynków gosp. od strony zach.,
4. Elewacja wsch.,
5. Poddach elewacji wsch.,
6. Elewacja pd.,
7. Fragment więźby dachowej,
8. Wnętrze, konstrukcja ścian i dachu,
9. Fragment więźby dachowej,
10. Wnętrze, widok na ścianę pn.,

Opracowanie załącznika (data i podpis)
mgr Jan Maraśkiewicz, IX. 2013 r.

3

4

5

6

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ NR 2

1. Miejscowość	GOŁOTCZYNA	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Sońsk	STODOŁA, OB. SALA WYSTAWOWA	fotografie
3. Powiat	ciechanowski	w Zespole Muzealnym „Krzewnia”	
4. Województwo	mazowieckie	ul. Świętochowskiego 3	
		06- 400 Gołotczyzna	

7

8

9

Opracowanie załącznika (data i podpis)
mgr Jan Maraśkiewicz, IX. 2013 r.

10

11